

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

457. Quænam Ecclesiæ ab hoc onere solvendi dictam quartam sint immunes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

3. Secundò: ex iis, quæ legantur sive dantur pro legendis missis. Azor. *loc. cit.* q. 5. & 13. barb. num. 43. citans Gl. in *Clem. dudum. V. funeralibus.* Sylv. in *sum. V. Canonica portio.* num. 9. Ubald. de *Can. port. c. 4. n. 5.* & seipsum de *off. Ep. p. 3. alleg. 86.* num. 20. contra Rodriq. *cit. q. 32. num. 2.* nisi forte is loquatur de consuetudine vel privilegio.

4. Tertiò: de armis, libris, culcitra, pallio, pannis sericis &c. quæ in feretro deferuntur. Pet. de Ubald. *loc. cit.* num. 10. Oldr. *conf. 21.* apud barb. num. 44. juxta *c. in nostra. de sep.* nisi aliter sit ex consuetudine vel privilegio, ut declaravit Pius V. in *Constit. Etsi mendicantium,* apud Rodriq. *loc. cit. q. 49. a. 2.* uti etiam fallit in equis & armis, quæ relinquuntur in subsidium terræ sanctæ. Molin. *cit. d. 215.* juxta *c. in nostra.* apud Barb. *cit. n. 44.*

5. Quartò: debetur ex bonis relictis jure institutionis, ut si defunctus instituerit heredem Ecclesiam, in qua elegit sepulturam. Azor. *loc. cit. q. 6.* citans Abb. & Jo. And. in *c. 1. de sepult.* barb. num. 50. citans Molin. *d. 215.* num. 4. Sylv. *loc. cit.* num. 10.

6. Quintò: ex iis, quæ relinquuntur Ecclesiis donatione causâ mortis factâ, Azor. *q. 7.* aut in mortis articulo donantur. Azor. *q. 13. §. quid dicendum.* Item ex ea pecunia, quam dum regularibus talis Ecclesiæ nihil legatum est, frater aliquis ex illis datus executor ad eam pro libitu suo distribuendam distribuit inter dictos regulares. Item ex eo, si, qui decessit, nihil legavit iis, aliquid executoribus dandum iis mandavit, aut promittendum. Azor. *q. 13.* barb. num. 50. Sylv. num. 5. Gl. in *Clem. dudum. V. obventionibus.* Item ex iis, quæ defunctus mandavit dari singulis fratribus ad ipsorum commoda, puta ad emendos libros, vestes, aliâque hujusmodi; quia id censetur relictum monasterio, cum religiosus proprium quid habere nequeat, adeoque solum intelligitur relictum esse fratribus ad nudum eorum usum nutu superiorum revocabilem. Azor. *q. 13.* barb. *cit. c. 25. n. 48.* juxta Gl. in *Clem. dudum. V. indirectè.* Gemin. *conf. 46.* & Feder. de senis, docentes perinde esse sive donatum uai ex regularibus, sive toti Monasterio. Non tamen debetur ex iis, quæ Ecclesiæ talis recepit donatione inter vivos. barb. num. 48. Azor. *q. 4.* citans *c. de his. de legat.*

7. Sextò: ex omnibus legatis tali Ecclesiæ factis seu relictis in ultima voluntate. barb. n. 51. citans *c. 1. & 2. de sep.* Covar. *loc. cit. n. 2.* Sylv. *loc. cit. in fine.* Oldr. *conf. 225. n. 18.* Molin. *loc. cit. n. 4.* si tamen legatum relinquatur ratione loci, & non ratione personæ certæ talis loci, aut in fraudem. barb. *ibid.* juxta Sylv. num. 7. & Azor. debetur item ad huc ex legatis, quæ fiunt regularibus, etiam dum legator in eorum Ecclesiis non eligit sepeliri, dum id sit fraude & dolo, nimirum si defunctus alibi sepulturam elegit consilio illorum fratrum, aut prædicti fratres curaverint, ut legatum relinqueretur fororibus v. g. S. Clara, vel aliis amicis sperantes se ab illis talia legata habituros. Azor. *circa finem cit. q. 13.* secus est de legatis factis illis absque tali fraude juxta Innoc. Archid. Gl. apud eundem. Azor. *ibid.* Non tamen debetur ex legatis, quæ legator, dum vivit, solvit Ecclesiæ, tunc enim legatum transit in simplicem donationem inter vivos. Azor. *ibid.* juxta Gl. in *l. legatum. ff. de legatis.* quamvis dicat Abb. & Cardin. sentire contrarium apud Sylv. *cit. num. 9.* quin & circa finem dictæ *q. 13.* dicat juxta Paulum adhuc solvendam quar-

tam, etiam si legator talis postmodum in ista Ecclesia, in qua sepeliri elegerat, sepultus non fuerit, sentireque idem Cardin. nisi talis sepultus alibi ad tempus, transferendus postmodum ad Ecclesiam, in qua sepulturam elegerat. Neque ex legatis Ecclesiæ relictis ad perpetuum cultus divini obsequium v. g. ad fabricam Ecclesiæ, ad vasa & vestes sacras ad luminaria & cereos divinis usibus destinatos. Azor. *q. 4.* barb. *cit. c. 25. n. 50. & 52.* citans Covar. in *c. ult. de testam. num. 8.* Carrac. Bartol. &c. quamvis barb. *eodem num. 5.* ex Covar. dicat, quod ad fabricam id verum, si Ecclesia tunc egeat reparatione, secus si non egeat. Item Azor. *cit. q. 13. §. quid dicendum.* dicat, deberi adhuc quartam, si defunctus reliquit aliquid huic vel illi, ut curaret in Ecclesia istorum fratrum constituendam Capellam, vel emenda ornamenta, aut vasa ad divinum cultum.

Questio 456. A quibus solvenda sit dicta portio parochialis?

Respondeo: Non ab hæredibus defuncti, saltem jure ordinario (quamvis & hæredes teneri, sentiat barb. *loc. cit. num. 17.* citans Molin. *d. 215. n. 5.* Covar. &c. contra Carraciam) sed ab Ecclesia, in qua quis, relictâ propriâ, elegit sepeliri; sive ea sit secularium, sive regularium; sive abas exempta sit sive non (intellige à jurisdictione ordinarii) cum per hoc quod ad dictam quartam solvendam non sit exempta. Bass. *V. paroch. num. 21.* Porro in specie ad hoc tenentur jure communi etiam mendicantium Ecclesiæ. *Clem. dudum.* barb. *cit. c. 25. num. 4.* etiam Monialium; cum Trid. loquatur generaliter de quibuscuque locis piis ac Monasteriis, ubi dicta quarta solita esset persolvi. barb. *ibid. n. 5.* contra Azor. *cit. p. 2. l. 9. c. 13. q. 13.* qui putat Clementinam dudum, loquentem de fratribus utpote pœnalem restringendam, & non extendendam ad sororum seu monialium Ecclesias,

Questio 457. Quenam Ecclesiæ ab hoc onere solvendi dictam quartam sint immunes?

Respondeo primò: Ecclesias tam religiosorum quam secularium à solutione hujus quartæ exemptas per privilegia concessa ab habente potestatem. barb. n. 7. modò per istiusmodi privilegia specialiter derogatum fuerit *Clem. dudum.* barb. n. 8. Rota in *Granaten. quarta funeralium;* cum sit dispositio Conciliaris, adeoque locum habeat regula; quod non censetur derogatum constitutioni Concilii generalis, nisi fiat expressa mentio his aut æquipollentibus verbis: *Non obstante aliqua lege aut constitutione in Concilio generali edita.* Bass. *V. parochia. n. 23.* juxta *c. ex parte. de Capell. Monach.* (quamvis etiam per clausulas generales derogari eidem *Clem.* dum constat de voluntate principis derogare volentis, omnibus in contrarium non obstantibus dicat Pet. de Ubald. apud barb.) Ita tamen ut privilegia, in quibus etiam specialiter derogatum est dictæ *Clem.* concessa aliquibus non censentur quoad hoc comunicata aliis, etsi hi aliam comunicent cum istis in privilegiis; cum communicatio non extendatur ad ea, quæ aliis sunt præjudicialia. barb. n. 9. juxta decisionem Rota in *dicta Granat. & in Vallisoletanâ quarta funeralium. 19. April. 1606.* ubi etiâ quòd per privilegiû specialiter derogat dictæ *Clem.* in quo appo-

apposita clausula, *salva iustitia Ecclesiarum parochialium*: non censetur adhuc concessa ista exemptio à solutione quartæ funeralis. Quamvis barb. num. 10. cum Coccino contrarium credat verius, eò quòd stante specificâ derogatione dicta clausula intelligi debeat quòd ad alia, & non quòd ad expressa in isto privilegio, ne privilegium ferviret de vento, seu esset inutile. Non tamen procedunt istiusmodi privilegia, dum habentes ea ædificant monasterium aliquod, ad quod ædificandum habuerunt licentiam cum conditione, ut ædificarent sine præjudicio jurium Ecclesiarum parochialium; quia conditio hæc est valida, cum res ad suam naturam redeat. barb. num. 11. juxta Rotam in dicta Granat. 31. Maji. 1610. Atque ita hodie dum, ut ait Bass. cit. num. 22. parum in usu, & fermè in totum revocata per Pontificum privilegia dictâ Clem. dudum. Ideòque dicendum, quòd nunc religiosi per sua privilegia non teneantur solvere quartam partem de funeralibus, oblationibus, sepulcris, legatis, ultimis voluntatibus, nec de aliis pro victu, ornamentis, aut aliis quomodolibet largitis; citatque Jo. de la Cruz de statu relig. l. 2. c. 9. du. 5. Rodriq. 99. reg. to. 1. q. 39. a. 2. Miran. to. 2. q. 48. a. 6. Tamb. de jure Abb. to. 1. d. 15. quæsto 17. Nec obstat Trid. sess. 25. c. 13. Cum plerisque religiosis posteriores Concilio Pontifices ista privilegia concesserint: sed & dictum Concilium aliud non statuit, quàm quòd regulares, aliique, qui 40. annis ante confirmationem hujus Concilii soliti erant solvere dictam quartam parochio vel Episcopo, etsi dein ex privilegio eandem quartam solverint aliis Monasteriis, aliisve locis piis, nunc, hoc est, etiam post Concilium teneantur denuo solvere eandem quartam parochio vel Episcopo, non obstantibus concessionibus, gratiis, privilegiis quibuscunque. barb. num. 2. quin potius ex hoc loco colligitur, ut barb. num. 13. quod censuit sacra Congregatio Trident. ad dictum locum apud Gallemart, non teneri ad solvendam dictam quartam eos, quorum Ecclesiæ ædificatæ citra seu post Tridentinum, ac modò ædificantur, seu ædificabuntur, modò accedat, quòd sint exempti à sede Apostolicâ à solvenda dictâ quartâ. Ubi etiam inde colligi videtur de iis, qui à 40. annis ante Concilium consuetudinem non habuerunt solvendi dictam quartam, quòd eam solvere non teneantur, uti id ipsum in cit. Constit. declaravit Pius V. barb. num. 15. citans Carrac. Rodriq. &c. Et quidem absque eo, ut eadem Congregatio apud Gallemart, quòd talibus incumbat onus probandi, ante annos 40. non solitam à se solvi istam portionem; sed spectat ad prætendentes Episcopos vel parochos probare à 40. annis ab illis fuisse solitam solvi. Sed neque per unum, aut binos actus contrarios censendi sunt regulares renunciare juri quæsitio de non solvendo quartam, nisi talis solutio facta ab iis sit per spatium 40. annorum, juxta dispositionem juris in c. accedentibus. & c. si de terra. de privilegio. cum privilegium ad non faciendum non perditur uno aut binò actu. c. cum accessissent. de constit. ubi Gl. barb. cit. c. 25. num. 35. Imò etiam si per dictum spatium quadraginta annorum soluta sit quarta, adhuc præsumptio non tenet, quia contra bona & jura regularium non nisi

P. Leuren. Forâ Benef. Tomi I.

centenaria currit præscriptio ad instar Ecclesiæ Romana. barb. citans Miran. cit. q. 48. a. 13. Portell. v. Canonica portio. 8.

2. Secundò: ex personâ, seu Ecclesiâ, quæ præscriperunt dictam portionem Canonicam: hæc enim non solum in parte, sed etiam in totum potest consuetudine vel præscriptione præscribi. Sufficit autem ad hoc consuetudo quadraginta annorum cum titulo, & sine titulo requiritur immemorialis. Azor. loc. cit. quæst. 3. Bass. loc. cit. num. 20. barb. num. 16. citans Molin. d. 215. num. 7. Sylv. in sum. v. Canonica portio. num. 2. & 3.

3. Tertio: Ecclesiâ, quàm quis elegit, dum in ea sepelitur contra voluntatem eorum, quorum est Ecclesiâ ista v. g. si sepeliatur in Ecclesiâ mendicantium tempore interdicti, eò quòd portio Canonica debeatur ratione injuriæ factæ parochiali; injuria autem ei non fiat, dum Ecclesiâ alia accipit bona ab his, qui sepeliuntur in ea contra voluntatem eorum, quorum est Ecclesiâ. Azor. loc. cit. c. 9. q. 4. §. quintus casus.

4. Quarto: Ecclesiâ, in qua quis elegit, & sepultus est, quando Ecclesiâ parochialis suâ, & non defuncti culpâ erat interdicta; secus si ea nullam causam interdicti dedit; cum tunc privanda non sit jure suo. Azor. ibidem. §. sextus casus. citans Gemin. in c. 1. de sepult. in 6. Idem ait barb. cit. c. 25. num. 31. dum defunctus jam antè elegerat sepulturam, priusquam parochialis esset interdicta; cum sequens interdictum non videatur tollere quartam parochialem jam debentem.

5. Quintò: Ecclesiâ, in qua quis quidem sepulturam elegit, in ea tamen sepultus non est, v. g. quia alibi decessit, vel hæredes eum alibi sepeliunt; cum verba illa intelligenda sint cum effectu juxta l. 1. ff. ut quisque juraverit. Azor. ibidem. §. Octavus casus. citans Feder. de Senis, & Pet. Perusin. contra Gemin. in c. 1. de sepult. in 6. sentientem, quòd sicut in eo casu talis Ecclesiâ non privatur legatis causâ sepulturæ factis, ita nec parochialis portio Canonica.

6. Sextò: Ecclesiâ, in qua quis elegerat sepeliri, dum tamen revocatâ hac electione elegit aliam, aut etiam in alia sine electione sepultura, sepelitur; cum paria sint non eligere, & electionem mutare, juxta l. 1. & 2. ff. de adeptione legati. Azor. ibidem. §. septimus casus. in quo casu etiam revocari legatum destinatum illi primæ Ecclesiæ, & deberi secundæ; cum subrogatum intelligatur subrogatum cum omnibus conditionibus, oneribus, honoribus, emolumentis, l. 1. ff. si quis test. liber esse jusserit &c. sentit Gemin. loc. cit. apud Azor.

7. Septimò: juxta eundem Azor. ibidem. §. decimus casus. ubi pro hoc citat Gl. in c. relaxatum. de sepult. Ecclesiâ, in qua quis non elegit sepeliri tempore, quo testamentum fecit, & legatum reliquit, sed postea adhuc ante mortem.

8. Octavò: Ecclesiâ, quàm quis elegit in sepulturam; quia in ea solitus audire divina, & percipere Sacramenta; dum ea percipere non poterat in parochiali ob longam absentiam; cum quarta parochialis debeatur ob Sacramenta;

Q

mentis;

mentorū, & divinorum administrationem quasi in laborum compensationem juxta *Clem. dudum*; cessante autem causā cesset effectus. Azor. *cit. q. 4. §. undecimus casus*.

9. Nonō : Ecclesia monasterii, quod quis ingressus animo absolute vitam mutandi ibidem moritur; secus est, & debetur quarta parochialis, si ingressus sine tali voluntate absoluta ibi moritur. Azor. *ibidem. §. tertius casus*, citans Archidiaconum & Geminum. *in c. cum quis, de sepult.* Multo magis id tenet, si talis decesserit in monasterio, dum esset Novitius; cum talis revera mutaverit domicilium. Azor. *ibidem. §. quid si*, citans Goffredum Hofstadium Abbatis. Et si contrarium teneant Angelus Rosellus Innocentius. Et hic generaliter dicitur; si quis ingreditur monasterium, ut ibi fiat professus, ex bonis ejus monasterio acquisitis deberi quartam parochialem. Abbas etiam *ibidem* id admittat de eo, qui ager ingressus fuit, & ex eo morbo decesserit; secus si non ex eo morbo, sed alio decesserit: quod idem ait Sylvester de leproso, qui in leproso domum recipitur, si ex lepra decesserit; non verò si cum lepra ex alio morbo decesserit.

10. Decimò : Ecclesia talis delecta pro sepultura, dum legatum est Ecclesie parochiali tantundem, quanta est pars quarta legatorum Ecclesie, in qua elegit sepeliri. pro hac sententia Barb. *num. 18.* citat Gregorium Lopez, Rodriq. *cit. q. 39. a. 6.* Abbas, *in c. officii, de testamen.* Miran. *to. 2. q. 48. a. 11. concl. 2.* Hieron. Rodriq. *in comp. qq. reg. resol. 18. num. 8.* Portell. *in dubiis reg. V. Canonica portio. nu. 7.* eandem tenet Azor. *cit. q. 4. §. nonus casus*, censentque hi Auctores tale legatum jure imputari in quartam Canonicam: Et etiam si ea minus est, tunc enim debere compleri, ait Azor & plures ex citatis Auctoribus: quemadmodum filius computat sibi in legitimam portionem, quicquid à patre sibi relictum. *l. si quando & omnino. c. de inoffic. testamen.* Et si institutus est in parte minore, quam est legitima ei debita, jure petit, ut suppleatur. Nihilominus sententiam contrariam, nimirum præter legatum tale debere adhuc solvi integram portionem Canonicam parochiali (saltem in eo casu, ubi tale legatum factum non fuit eadem conditione, ut Ecclesia parochialis sit contenta hujusmodi legato loco portionis Canonice sibi debite, & rector id acceptaverit, in quo casu, & non aliter priorem sententiam admittunt Jo. And. *in c. officii* Jo. Lignan, Rayner, Goffr. Feder. de Senis apud Azor,) refert Barb. *cit. num. 18.* citatque pro ea Gl. Cardin. Covar. ipseque in eam inclinat plures adducendo textus, & rationes, & inter ceteras, quod testator ipse Ecclesie parochiali non debet dictam portionem, sed Ecclesia electa in sepulturam, adeoque hic compensare non possit, quod debet tertius, nempe dicta Ecclesia electa.

Questio 458. Cui Ecclesie debeatur Canonica portio?

Respondeo : Ecclesie, in qua quis audire divina, & Sacramenta percipere consuevit, & jure debuit, hoc est, parochiali. *c. cum quis, de sepult. in 6.* Azor. *cit. c. 13. q. 8.* live de jure (Cathedrali enim Ecclesie debetur non nisi ex præscriptione, vel quòd ea illam sibi reservavit, quando parochiales erectæ fuerunt, in signum superioritatis, & tunc inter Clericos illius Eccle-

siæ dividenda, curā non residente penes certam personam. Barb. *cit. c. 25. num. 22.* citans Rorantem & Riccium) debetur parochialium rectoribus. *Clem. dudum. Ugol. de offic. Episc. c. 17. num. 11.* Barb. *num. 20.* in compensam nimirum laborum, quos subit parochus celebrando divina, & ministrando Sacramenta. Bass. *v. parochia. num. 21.* citans Gl. *in cit. c. cum quis.* Unde & parochus dictam quartam Canonicam petere potest tanquam debitum & mercedem laboris quasi actione locati, ut Feder. de Senis *conf. 3. num. 9.* apud Barb. *num. 32.* vel conditione ex Canone, vel actione ex testamento, ut Pet. de Ubald. *c. 3. num. 2.* apud eundem. Et ubi nullus rector adesset, debetur Vicario perpetuo vel temporali, vel etiam sacerdoti conducto habenti curam parochianorum juxta Barb. *num. 21.* ubi pro hoc citat Riccium *in pr. p. 2. resol. 299. num. 4.* & c. *reliquisti, de testam.* Quinimo etiam dum non constat ex consuetudine vel alia ratione, cui debeatur, Episcopo, an parochi, præfertur parochus; quia habet magis specialem curam; Episcopus tantum generalem, debetur parochi ex causa onerosa, Episcopo non nisi ex causa lucrative. Barb. *num. 25.* citans *c. 1. de sepult.* & Per. de Ubald. *de quarta Canonica p. 2. c. 8. num. 14.* Et si presbyter parochialis negligenter se gesserit in petenda quarta parochiali, jus habet Episcopus eam exigendi pro Ecclesia parochiali. Azor. *loc. cit. q. 10.* citans Hostiensium. *in c. ult. de success. ab intest.*

2. Hinc primò, si is, qui extra parochialem elegit sepeliri, decesserit extra locum domicilii sui cum animo redeundi ad illud commoratus alibi negotii vel recreationis causā, adhuc debetur quarta Canonica parochiæ, in qua habet domicilium. Barb. *num. 26.* Rodriq. *qq. reg. to. 3. q. 46. a. 3.* Miran. *to. 2. q. 48. a. 9. concl. 2.* Bass. *loc. cit.* Idem est, dum infirmus ad aliam parochiam se deferri jubet, in qua decedit; quia debetur adhuc prima isti parochiali quarta Canonica. Barb. *n. 27.* citans Sylvester. *n. 15.*

3. Secundò : dum domicilium extra parochiam transferens moritur, antequam novum acquisivit, debetur adhuc parochiali isti quarta Canonica juxta Archidiaconum. *in c. 1. de sepult. in 6.* Rayner, Goffr. & c. apud Azor. *cit. q. 8.* eò quòd in ea sepeliri deberet, si non elegisset alibi sepeliri, aut si intestatus decessisset.

4. Tertiò : dum quis dimisit Ecclesiam tam parochialem, quam eam, in qua majores illius sepeliri consueverant, elegit aliam, quarta funeralis debetur dimissa parochiali domicilii, non verò illi dimissa, in qua habebat sepulchrum suorum majorum. Azor. *cit. q. 8.* Barb. *num. 29.* Miran. *loc. cit. concl. 2.*

4. Quartò : si quis jam infirmus transferat se ad monasterium, ibique habitu non assumpto, ex eadem infirmitate decesserit, & ibi sepulturam elegerit, solvenda est quarta parochiali: scilicet si sanus intravit, ibique intra annum Novitiatu decessit. Barb. Miran. Bass. *ll. cit.* nisi forte ingressus animo exeundi. Zech. *de rep. Eccles. c. 28. num. 18.* apud Barb.

6. Quintò : dum quis æqualiter habet domicilium in diversis parochiis, ut habere potest juxta *c. dilectus, de rescript.* & extra utramque sepeliri elegerit, quarta debetur illi parochiæ, in qua decessit; quia in hac tunc erat sepeliendus, si sepulturam non elegerit. Bass. *l. cit. n. 21.* contra Sylvester & A-